

ANIMADVERSIONES

I N

CLASSEM SEXTAM

Tractantem de Speciebus Aromaticis & Pulveribus
pagina 58. & seq.

PAUCA in harum *Specierum & Pulverum* præparatione sese offerunt singulari aliqua Animadversione indigentia, cum quivis Pharmacopæus facile norit, quidnam prius ac posterius, conjunctim ac separatim in Pulverem redigendum sit: particulariter tamen hic quædam dicenda forent de *Corallorum, Margaritarum, Pretiosorum Lapidum, Cornu Cervi & similium præparatione*, nisi de iis tractandi in Classe decima quarta sese offerret occasio.

In *Specie Diacurcumæ*, quam inconsideratè ac ridiculè *Succus Absynthii, Eupatorii & Liqueritiæ* addantur, nemo non videt, cum eos, nisi totaliter exsiccaveris, imò exusseris in Pulverem redigere impossibile existat, totaliter autem arefacta, quid virium in se contineant, cuivis judicandum relinquo: si verò humidi *Speciebus siccis* commisceantur, tota mixtura facile situm contrahit, ut humidè reposita solent.

In *Pulvere Liberante Bolus Armena* debite præparata præscribitur, nullibi tamen in toto Dispensato-

K

fatio-

fatorio Author *debitæ ejus præparationis* mentionem facit, nec eam edocet: itaque si *Bolus Armena* aliquam *præparationem* requirat, ea debita & respectiva, particularis scilicet respectu hujus *pulveris* adversus *Morbos malignos* destinati, sit oportet, adeoque ei per *Præparationem Virtutis* aliquid *Antiloimicæ* accedere debet, quod commodè ac utiliter fiet, eam *Vegetabilis cujusdam Morbis malignis oppositi Succo* aut *Decocto* aliquoties insuccando & exsiccando v.g. *Succo Galegæ, Scordii, Cardui benedicti, Decocto Radicum Scorsoneræ, Galegæ, Gentianæ, &c.* Cavendo tamen a *Succi* alicujus *Acidi*, ut *Citri, Limónum, Acetosæ, &c.* Affusione, ne mutuâ invicem actione & passione ntriusque, *Succi* scilicet & *Boli* vires infringantur, ac ita ex iis tertium aliquod ens neutrius vires ac qualitates referens exurgat. Et hæc de *Præparatione Boli Armenæ* huic compositioni respectivâ brevibus dicta sufficient.

Nunc circa *Aurum Foliaceum* huic aliisque *Pulveribus* additum quædam examinanda sunt. Primò quidem an *Aurum* taliter in *Laminas* deductum ac *Medicamentis* commixtum emolumenti quippiam *Ægro* conferre possit, & deinde, an non modò utilitatem nullam, sed etiam damnum sumentis afferre queat: quibus ut satisfiat, notandum est, *Alimenta* seu *Medicamenta* ori ingesta (ut commodum quippiam sumentibus conferant vel alendo, vel purgando, vel alterando) à *Fermento* ac *Calore Stomachi* subigi, dissolvi, & actuari debere, nisi ante dissoluta fuerint: an verò *Aurum Metallorum fixissimum* ac *solidissimum*, *immutum* inter *vehementissimas* probatorii ignis torturas perstans, nec *Aquis Stigiis* nisi peculiari artificio acuatius cedens, a *Ventriculi Ægrorum* præsertim *debili Calore inertique fermento* dissolvi actuarique possit,

fit, cuius veritatis amanti iudicandum ac decernendum relinquo, affirmantemquæ ac Veritati obnitentem ipsa autopsia, qua *rutilantibus Auri scintillis* resplendere *excrementa* animadvertet, abundè convincet. Ut proinde cum clarissimis viris Scrodero, Quercetano, aliisque quamplurimis meritò inferamus, *Aurum Medicamentis* additum præterea nihil præstare, quam quod vulgi oculos inaniter pascat ac demulceat: nisi etiam quibusdam *Ægris* terrorem incutiat, dum *nitentis Auri fulgore* perculsi ultimum instare diem arbitrantur, cum iis addi soleat *Medicamentis*, quæ Cordi ac Vitali robori per Morbos diuturnos aut malignos attritis refocillandis destinantur ac præscribuntur.

Hiscæ autem consideratis, nonne immeritò etiamnum de temporum injuria ac miseriis conquerimur, qui iis vivimus annis, quibus *Aurum* nobis adedò vilescit, ut eo lingua, Palatum, Oesophagus, Ventriculus, Intestina, imò ipsa stercorea (sit venia verbo) inaurantur? Certè levior foret ac ferenda iactura, nisi etiam ipsa *Ægrorum* salus inde *Damnum* pateretur, unde eidem præstolamur *Auxilium*: dum scilicet *actio Chylificationis & transitus Chyli* per Vasa Lactea *Ægris* plerumque nimium impedita, inturbatur, *Aureis* ejusmodi *corpusculis* (quæ, ut amplius eorum fulgor Compositiones suas commendet, in minores atomos terere timent Pharmacopæi) partim Ventriculi jamtum sat *iners Fermentum* (dum frustraneâ in illa actione ejus culpides hebetantur) labefactantibus, partim *Vasorum Lacteorum oscula* obstruentibus ac *Chyli* per Mesenterium motum impredientibus, reliquis interim sine ulla alteratione, ut assumpta sunt, cum excrementis, quæ rutilo suo fulgore distinguunt, per alvum secedentibus.

tibus. De *Argento faliacœo* variis *Pulveribus* & *Speciebus* addito par est ratio.

Oinanis luxus & noxia majorum nostrorum prodigalitas, qui Agnina pelle Lupum celarunt, dum oculis blandiri volentes arcana Toxica præscripserunt. Taceo, quod quosdam (ut paulò ante dixi) terrere soleat fulgor ille fallax *Auri* Medicamentis immixti clamantes ea *Desperatis* demum *Agris* propinari *Medicamenta*, in quibus *Au-*
rum scintillat.

